

Charakter koncepcji i konkretnych rozwiązań dotyczących wojskowego szkolnictwa medycznego w latach 1944-1958 podyktowany był przede wszystkim katastrofalnym brakiem kadr medycznych w wojsku i ogólnie w państwie.

W rozwoju szkolnictwa medycznego w tych latach można wyróżnić dwa główne okresy: od listopada 1944r. do jesieni 1950r. oraz od października 1950r. do lipca 1958r. Pierwszy, to czas dużego rozproszenia organizacyjnego i wprowadzania doraźnych, niesystemowych rozwiązań problemu kształcenia kadr wojskowej służby zdrowia.

Drugi rozpoczął się z powstaniem w Łodzi Fakultetu Wojskowo-Medycznego wraz z późniejszym połączeniem go z Centrum Wyszkożenia Sanitarnego. Utworzono wówczas Wojskowe Centrum Wyszkożenia Medycznego. Nastąpiło tym samym, skupienie w jednym ośrodku całości szkolnictwa medycznego naszej armii.

## KALENDARIUM

1944

**24.11.** - utworzono, rozkazem Naczelnego Dowódcy WP w porozumieniu z rektorem uczelni, **KATEDRĘ MEDYCYNY WOJSKOWEJ przy Uniwersytecie im. Marii Curie-Skłodowskiej** w Lublinie. Studia realizowano według programu Wydziału Lekarskiego, a szkolenie ogólnowojskowe i wojskowo-medyczne w ramach Katedry. Do zajęć wykorzystywano również placówki wojskowej służby zdrowia.

1946

**25.04.** - wobec planu stworzenia z Katedry podstawowego ośrodka kształcenia kadr medycznych, Naczelnny Dowódca WP podejmuje decyzję o przemianowaniu jej na **FAKULTET MEDYCYNY WOJSKOWEJ**.

**14.06.** - rozkaz Naczelnego Dowódcy WP rozformowuje FMW z dniem 31 lipca. Decyzja miała charakter polityczny i była bezpośrednio związana z udziałem w nielegalnej - z punktu widzenia ówczesnych władz - działalności politycznej części wojskowych słuchaczy Fakultetu w czasie ogólnokrajowego referendum ludowego. **Do połowy 1946 r. dyplomy lekarskie w tej formie studiów uzyskało 39 studentów wojskowych.**

**20 sierpnia** - utworzono pododdział „Kadry oficerów odkomenderowanych na studia”. W jego składzie 82 słuchaczy byłego Fakultetu kontynuowało studia medyczne na UMCS-ie. Po roku placówka przestała istnieć.



*Prof. I. Abramowicz z grupą studentów KMW*



*Wojskowi słuchacze Katedry*

## SZKOLENIE FELCZERÓW MEDYCyny

Pierwszą wojskową szkołę felczerską utworzono w Łodzi latem 1945r. Inicjatywa wyszła od Szefa Departamentu Służby Zdrowia gen. dr. Michała Moguczego. Głównym powodem utworzenia szkoły tego typu był krótki, zaledwie dwuletni okres szkolenia, co tworzyło szansę szybkiego uzupełniania olbrzymich luk kadrowych w wojskowej służbie zdrowia. Z drugiej strony był to „ślepy tor”, gdyż felczerzy mogli służyć na niewielu stanowiskach i dalszy ich awans zawodowy oraz wojskowy musiał być związany z ukończeniem wyższych studiów medycznych.



*Przysięgają podchorążowie CWSan.*



*Strona główna sztandaru CWSan.*

## KALENDARIUM

1945

**31.07.** - ukazał się rozkaz Naczelnego Dowódcy Wojska Polskiego polecający do 25 sierpnia tegoż roku utworzyć **WOJSKOWO-MEDYCZNĄ SZKOŁĘ FELCZERÓW**. Do końca 1946 r. Szkoła dwukrotnie zmieniała nazwę: na **SZKOŁĘ MŁODSZYCH OFICERÓW SŁUŻBY ZDROWIA**, a następnie na **OFICERSKĄ SZKOŁĘ INSTRUKTORÓW SANITARNYCH**.

1946

Nowe, znacznie szersze, koncepcje rozwoju i kształtowania wojskowego szkolnictwa medycznego zostały przyjęte po objęciu stanowiska szefa Departamentu Służby Zdrowia MON przez gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego.

**4.12.** - w oparciu o OSIS sformowano, na podstawie rozkazu Naczelnego Dowódcy WP **CENTRUM WYSZKOLENIA SANITARNEGO**. W skład CWSan. wchodził: Kurs Doskonalenia Oficerów Służby Zdrowia, Batalion Instruktorów Sanitarnych, Batalion Podoficerów Sanitarnych, Szpital Kliniczny oraz Centralne Laboratorium Anatomico-Patologiczne i Centralne Laboratorium Sanitarne - Epidemiologiczne.

Powstanie Centrum było ważnym etapem na drodze tworzenia w Łodzi głównego ośrodka naukowo-dydaktycznego wojskowej służby zdrowia.

1947

**15.01.** - Główny Szpital Wojska Polskiego wchodzi w skład CWSan. Po dwóch latach Szpital został wyłączony ze struktury Centrum.

**5.10.** CWSan. otrzymuje sztandar ufundowany przez robotników Zakładów Przemysłu Bawełnianego w Łodzi.



*Uroczystość wręczenia sztabary*



*Defilada podchorążych na obozie w Łagiewnikach*



*Izba żołnierska słuchaczy CWSan.*



*Zajęcia z musztry*



*Szef Departamentu Służby Zdrowia gen.B.Szarecki promuje absolwentów CWSan. (1948 r.)*



*Batalion Instruktorów Sanitarnych CWSan.*



## KOMPANIE I BATALiony AKADEMICKIE

1947

W drugiej połowie 1947 r. pojawiła się nowa koncepcja kształcenia kadr oficerskich z wyższym wykształceniem. Polegała ona na utworzeniu kompanii akademickich, które skupiały studentów studiujących na uczelniach cywilnych różne dziedziny wiedzy przydatnej w wojsku; także na kierunkach medycznych. W trakcie studiów mieli odbywać intensywne szkolenie wojskowe, a po ich ukończeniu zostawaliby mianowani oficerami.

**8 sierpnia** - rozpoczęto organizowanie Kompanii Akademickich w Warszawie i Łodzi, w składzie których znaleźli się wojskowi studenci medycyny. Minister ON rozkazał rozformować Kadre Oficerów przy Okręgowym Szpitalu w Lublinie, a większość jej słuchaczy polecił skierować do Łodzi.

1948

**31.05.** - rozkazem ministra Obrony Narodowej utworzono pięć dalszych kompanii akademickich: w Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu, Gdańsku i Szczecinie. Kompanie w Warszawie i Łodzi przemianowano na bataliony akademickie.

W końcu 1948 roku medycynę w tej formie studiowało ponad 200 osób; w tej liczbie kilkunastu stomatologów i farmaceutów. Wobec niewielkiej liczebności jednostek akademickich, wprowadzenie etatów wyspecjalizowanych wykładowców wojskowych nie było możliwe. Ponadto z powodu wielokierunkowości studiów szkolenie wojskowe nie mogło być realizowane w wymaganym wymiarze. W tej sytuacji w drugiej połowie 1949r. przystąpiono do likwidacji kompanii i batalionów i zaczęto tworzyć fakultety wojskowe. Każdy z nich miał grupować studentów jednego kierunku.

## FAKULTETY WOJSKOWE

1949

**22.08.** - minister Obrony Narodowej rozwiązał bataliony i kompanie akademickie i utworzył przy wszystkich uczelniach cywilnych fakultety wojskowe. Studentów medycyny, stomatologii i farmacji objął głównie, utworzony 15 września - **FAKULTET WOJSKOWO-MEDYCZNY** przy łódzkiej Akademii Medycznej oraz w niewielkim zakresie FMW w Krakowie (rozformowany w 1950 r.). Fakultet miał początkowo 320 podchorążych, później ich liczbę zwiększono.

Kolejnym posunięciem organizacyjnym było powołanie do życia w łódzkiej Akademii Medycznej - Oddziału Medycyny Wojskowej. W jego ramach powstało szereg katedr wojskowo-medycznych. Tym samym zapoczątkowany został proces kształcenia własnych, akademickich kadr wojskowej służby zdrowia. **Do chwili utworzenia WAM wykształcono, przeważnie w Łodzi, około 700 lekarzy oraz kilkudziesięciu farmaceutów i stomatologów wojskowych.**



*Podchorążowie Fakultetu przed budynkiem przy ul. Ogrodowej w Łodzi (1956 r.)*



*Gen.W. Zimiński gratuluje absolwentom FW-M. Pierwszy z prawej: ppor. lek. H. Chmielewski*

## *Studenci Fakultetu Wojskowo - Medycznego*



## WOJSKOWE CENTRUM WYSZKOLENIA MEDYCZNEGO

Kolejną zmianą organizacyjną było połączenie jesienią 1950 r. (rozkaz ministra Obrony Narodowej z 19.10.) samodzielnego dotąd Fakultetu Wojskowo-Medycznego z Centrum Wyszkożenia Sanitarnego i utworzenie w październiku tego roku **WOJSKOWEGO CENTRUM WYSZKOLENIA MEDYCZNEGO**.

Powstałe Centrum objęło: Fakultet Wojskowo-Medyczny, Oficerską Szkołę Felczerów oraz Kursy Przeszkolenia i Doskonalenia Oficerów Służby Zdrowia. WCWMed. istniało do 1958r., kształcąc wspólnie z Akademią Medyczną w Łodzi oficerów lekarzy oraz oficerów felczerów.



### *Kształcenie medyczne i wojskowo-medyczne w WCWmed.*

